

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBĂ ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Etapa locală
11 februarie 2023
Clasa a V-a

Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timp de lucru: 3 ore.
- Total: 100 de puncte
- Nu se acordă puncte din oficiu

Se dau fragmentele:

A.

Numele meu e Olga Tomescu și am doisprezece ani (de fapt, aproape treisprezece, dar mai e puțin până atunci). Sunt în clasa a șasea. Sunt slăbănoagă, am o claie de păr roșcat veșnic răzvrătit și (mi se spune mereu) cea mai indiferentă față din lume. Ah, și am pistrui, mult prea mulți pistrui – mai ales vara, când stau mult la soare. Sunt înnebunită după ciorapii lungi în dungi orizontale și, în general, cred că sunt foarte șic. Colegele, în schimb, îmi spun mereu că poate n-ar strica dacă aș începe să mă îmbrac din magazine în care se vând haine din secolul nostru. Niște invidioase.

Toată copilăria am crezut că sunt cea mai grozavă, mai frumoasă și mai deșteaptă fată din lume – sau cel puțin asta mi-au tot repetat ai mei până am ajuns să-i și cred. După ce-am început să merg la școală am văzut că nu chiar toată lumea era de acord, ba erau unii care se credeau ei cei mai cei, asta, să fim serioși, n-avea cum să fie adevărat.

La școală sunt ultima la catalog. Deh, litera T. Nu, nu e prea bine. Nimic nu-i mai nasol ca un prof plictisit și pus pe rele care spune într-o doară: „Buuuuun, azi o luăm de la coada catalogului”. Mersi fain!

Locuiesc la Cluj împreună cu mama mea, Ana, într-un cartier aerisit, Andrei Mureșanu, cu case vechi și frumoase, majoritatea construite în perioada interbelică. Avem o casă mică și cochetă. Tata, obsedat de arhitectura din perioada aia, a ținut morțiș să ne împărtășească pasiunea lui, așa că știu zona mai bine decât un agent imobiliar. Locuitorii sunt în general oameni de afaceri, medici sau avocați – practic, lume bună.

A, și noi.

Am limba ascuțită și le zic întotdeauna oamenilor în față ce gândesc despre ei. Mă rog, nu chiar întotdeauna, dar aproape – ceea ce e mai mult decât pot spune despre majoritatea cunoscuților noștri.

V-am spus oare că m-aș putea uita toată ziua la filme vechi și că lucrul care-mi place cel mai mult e să mă tolănesc în fotoliu cu o carte polițistă sau de aventuri în brațe și cu o ceașcă mare de cacao fierbinte alături? [...]

Împreună cu noi mai stă și Farid. Farid e cățelul pe care l-am primit cadou de ziua mea acum patru ani. E animălușul meu și-l iubesc enorm. Nici nu știu cum de le-a dat prin cap alor mei să-mi ia tocmai un câine. Și cred că nici nu vreau să știu. Ba chiar îmi amintesc fețele lor chinuite când a început să roadă lucruri prin casă: canapele, fotolii, cabluri și lucruri în general scumpe sau greu de obținut.

(Alex Moldovan, *Olguța și un bunic de milioane*)

B.

Noua menajeră, Morgana, care locuia cu ea și bunica, intră în cameră. Era angajată doar de o săptămână, se dădea peste cap să îi facă pe plac bunicii și, cel puțin până acum, era aliata înfocată a acesteia din urmă. Chiar și așa, Maya știa că nu era decât o chestiune de timp până când avea să li se alăture tuturor celor care pleaseră, pufnind apăsător sau plângând în hohote de ușurare. Cândva, încercase să își amintească de toate menajerele pe care le cunoscuse de când venise să locuiască cu bunica, dar pierdu șirul la optsprezece. [...]

Așeză toți caii și fotografia înapoi în cutia de pantofi și o puse la loc în dulap. O îndesă într-o jachetă, al cărei fermoar era ridicat aproape până sus, iar la talie era strânsă cu un șnur. Apoi verifică dulapul să nu cumva să fi lăsat ceva în dezordine. Totul părea să se ridice la înălțimea cerințelor bunicii: fustele de bumbac, rochițele aranjate și cea mai nouă uniformă școlară în carouri, toate atârinate la distanțe egale. Toate umerășele și gulerele aliniat în aceeași direcție. Vârfurile pantofilor îndreptate înainte, soldățește. Bluza albă pentru ziua următoare atârnată de ușă, spălată și călcată de Morgana.

Maya se uită în oglinda de vizavi de pat. Își netezi părul cu grijă și îl legă în coadă. Își cercetă fusta în carouri și bluza apretată, să nu cumva să aibă scame, și își verifică șosetele albe subțiri, asigurându-se că erau răsfrânte exact cinci centimetri. I se părură ridicole și demodate. Dar ce conta? Foarte puțini oameni o vedeau. Frecă o pată de pe pantoful stâng, negru, din piele lăcuită, până când i se încinse degetul și începu să o doară. Bunica ura petele. [...]

În sufragerie, fata se îndreptă în vârful picioarelor spre scaunul ei de la masă, având grijă să nu atingă bufetul de mahon în care erau etalate vase albe. Pernele albe din damasc fuseseră acoperite cu plastic transparent. La fel ca toată mobila tapițată din casă. Se strecură în fața scaunului, își netezi fusta sub pulpe și se așeză drept, sperând că plasticul nu i se va lipi de piele.

Morgana intră, se așeză în fața ușii bucătăriei și cercetă masa.

Ochii Mayei făcură același lucru. Totul părea să fie în ordine: șervetele albe de pânză la doi centimetri și jumătate de margine, împăturite și așezate cu îndoitura spre stânga. Carafa de apă pe șervetul de ceai împăturit, cu mânerul orientat spre dreapta. Maya nu descoperi nicio abatere, nici măcar o cută pe fața de masă albă de brocart. Scoase un vag oftat de dezamăgire. Morgana era bună.

Ceasul din hol bătu ora șase.

Maya își împreună mâinile în poală și așteptă.

(Pam Munoz Ryan, *Pictează vântul*)

C.

Câteva beneficii ale dezvoltării unui hobby în rândul copiilor:

Câștigă abilități importante pentru viitor. Există anumite abilități pe care copilul trebuie să și le însușească încă din copilărie: cele care țin de comunicarea interpersonală, de creativitate, de management sau încrederea în sine.

Își poate găsi viitoarea carieră. Pentru unii părinți, cel mai mare vis este ca micuții lor să ajungă să-și găsească o carieră pe care s-o îndrăgească. Deseori, acest lucru poate deveni realitate dacă își transformă un hobby din copilărie într-o carieră. [...]

Poate învăța să comunice deschis. Un hobby îl poate determina pe copil să lucreze în echipă. Prin interacțiunea cu alte persoane, copilul câștigă abilități de socializare esențiale în viață. În plus, poate cunoaște noi culturi și noi moduri de a gândi care îi vor deschide orizonturile.

Se poate concentra și pe altceva în afară de școală. Pentru a preveni acumularea tensiunii cauzate de mediul academic, copiii apelează deseori la activitățile extracurriculare. Un hobby reprezintă un mod eficient prin care copiii se pot relaxa și prin care își pot reîmprospăta forțele.

(<https://www.shakespeare-school.ro/importanta-dezvoltarii-pasiunilor-la-copii/>)

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie, pe foaie de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Toate cuvintele sunt corect ordonate alfabetic în seria: 2 puncte
 - a. ciorapi, copilărie, catalog, doisprezece.
 - b. cartier, cea, clasă, colege.
 - c. arhitectură, aerisit, comunică, prea.
 - d. pentru, preveni, părinți, găsi.

2. Numărul literelor nu este egal cu numărul sunetelor în toate cuvintele din seria: 2 puncte
 - a. cea, agent, general.
 - b. colegele, schimb, chiar.
 - c. vechi, cochetă, ciorapii.
 - d. cele, chiar, vechi.

3. În enunțul: *Locuiesc la Cluj împreună cu mama mea, Ana, într-un cartier aerisit, Andrei Mureșanu, cu case vechi și frumoase, majoritatea construite în perioada interbelică.* există: 2 puncte
 - a. un predicat;
 - b. două predicate
 - c. trei predicate
 - d. niciun predicat

4. Toate substantivele sunt nearticulate în seria: 2 puncte
 - a. șervețele, părinți, cariera, ciorapii.
 - b. beneficii, abilități, carieră, școală.
 - c. oamenilor, fotoliu, oglinda, pernele.
 - d. mamă, un cartier, medici, bufet.

- Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:**
5. Transcrie din fragmentul: *Chiar și așa, Maya știa că nu era decât o chestiune de timp până când avea să li se alăture tuturor celor care pleaseră, pufnind apăsător sau plângând în hohote de ușurare.* un verb la modul indicativ timpul imperfect și unul la timpul mai-mult-ca-perfect. 2 puncte

6. Alcătuiește un enunț asertiv în care verbul *a vrea* să fie auxiliar. 2 puncte

7. Alcătuiește un enunț exclamativ în care substantivul *vacanță* să fie articulat cu articol hotărât. 2 puncte

8. Transformă următoarea propoziție dezvoltată în propoziție simplă: *Ceasul din hol bătu ora șase.* 2 puncte

9. Identifică în enunțul *Împreună cu noi mai stă și Farid.* un substantiv cu funcția sintactică de subiect. 2 puncte

10. Rescrie corect enunțul: *Veseli copii jucase fotbal.* 2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. Identifică o trăsătură morală a personajului Maya din textul B. Ilustrează trăsătura menționată cu un exemplu din text. **6 puncte**
2. Prezintă în 2 - 3 enunțuri o diferență între Olguța (din textul A) și Maya (din textul B). **6 puncte**
3. Precizează, în 2 - 3 enunțuri, valorificând textul C, două beneficii ale dezvoltării unui hobby în rândul copiilor. **6 puncte**
4. Care este atitudinea Mayei față de noua menajeră? Motivează răspunsul cu secvență din textul B. **6 puncte**
5. Pe care dintre cele două personaje, prezentate în textele A și B, l-ai alege ca prieten? Motivează răspunsul în minimum 20 de cuvinte, valorificând textul-suport. **8 puncte**
6. De ce consideri că Maya a scos *un vag oftat de dezamăgire*? Formulează răspunsul în 2-3 enunțuri. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Imaginează-ți că una dintre cele două fete prezentate în textul A și B este noua ta colegă de clasă.

Scrie un text narativ de 150-200 de cuvinte în care să prezinți o întâmplare la care să participe Maya sau Olguța.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- relatarea unei întâmplări, respectând succesiunea logică a evenimentelor **8 puncte**
- precizarea a două repere spațio-temporale **4 puncte**
- adecvarea conținutului la cerință **4 puncte**
- relatarea la persoana I **2 puncte**
- prezentarea convingătoare a personajelor **4 puncte**
- încadrarea în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Vei primi 24 puncte pentru conținutul compunerii și 16 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.